

TAMMELAN PAPINSILLAN ASEMAKAAVA-ALUEEN LUONTOTYYPPI- JA KASVILLISUUSSELVITYS 2024.

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Tutkimusalue.....	3
3. Aineisto ja menetelmät.....	3
4. Tulokset.....	4
4.1. Alueen kasvillisuus ja luontotyytit	4
4.2 Arvio alueen muista luontoarvoista.....	5
5. Yhteenveto.....	5
6. Lähteet ja kirjallisuus.....	6
7. Liitteet	7

1. Johdanto

Tammelan kunta tilasi lokakuussa 2024 Suomen Luontotieto Oy:ltä Tammelan kunnan Papinsillan alueella sijaitsevan asemakaava-alueen luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksen. Selvitys kuuluu hankkeen ympäristösuunnitteluun ja ympäristövaikutuksiin liittyviin perusselvityksiin. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Mika Mäkelä ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Tutkimusalue

Suunniteltu asemakaava-alue sijaitsee Tammelan kunnan keskustaajaman lounaispuolella. Pinta-alaltaan alue on noin 11 ha. Alue rajautuu eteläosiltaan Loimijokeen, itäosiltaan Papinsillantiehen, pohjoisosiltaan Tammelantiehen ja länsiosiltaan peltoon ja asuttuun metsäsaarekkeeseen.

Valtaosa alueesta on viljelyksessä olevaa, salaajitettua peltoaluetta. Alueella on myös kaksi pienialaista metsäkuvioita, jotka kummatkin on avohakattu hiljattain. Loimijoki varressa on hyvin kapea viljelemätön reunus. Natura-alueita tai Luonnonsuojelulain rauhoitettuja kohteita ei tutkimusalueella tai sen lähistöllä ole.

3. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 2023/9/64§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011, 2 luvun 11 § ja 3 luvun 2 §) suojelamat pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä (Kontula ym. 2018) koskevan tarkastelun.

Pohjoisempi metsäsaareke on avohakattu kesällä 2024

Luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä etsittiin myös uhanalaisia putkilokasvilajeja, tehtiin 4.11.2024. Hyvin lauhan syksyn takia alueen kasvillisuudesta sai vielä hyvän kuvan.

Selvityksen maastotöistä vastasi FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhala. Selvityksessä käytetyn karttamateriaalin luovutti tilaaja käyttöömmme. Esiselvitysvaiheessa selvitettiin alueelta julkaistu aiempi luontotieto mm. viranomaisrekistereistä ja laji.fi sivustoilta. Laji.fi sivustolla on jonkin verran julkaisuja peltolinnustosta, kuten töyhtöhyypistä ja kuovista. Aivan tuoreita havaintoja ei peltolinnustosta ole kuitenkaan julkaistu.

4. Tulokset

4.1. Alueen kasvillisuus ja luontotyytit

Valtaosa alueesta on salaojitettua peltoa, joka kesällä 2024 on ollut viljanviljelyssä. Yhtenäistä peltoaluetta reunustavissa ojissa kasvillisuus on rehevää ja typensuosijalajien dominoimaa. Ketolaikkuja ei alueella ole ja ainoat ketolajistoon kuuluvat lajit olivat Papinsillantien varressa kasvaneet kissankellot (*Campanula rotundifolia*) ja ahdekaunokit (*Centaurea jacea*).

Suunnittelualue rajautuu eteläosiltaan Loimijokeen. Rantavyöhyke on alueella kapea ja rannan ja viljellyn alueen väliin jää noin 10 metrin levyinen, typensuosijalajien dominoima reunus. Kaistaleen kasvillisuuden valtalajistoon kuuluu juolavehnä (*Elymus repens*), nurmi-puntarpää (*Alopecurus pratensis*), ruokohelpi (*Phalaris arundinacea*), pelto-ohdake (*Cirsium arvense*) ja paikoin myös pujo (*Artemisia vulgaris*). Rantaa reunustaa kapea ja epäyhtenäinen viiltosareunus (*Carex acuta*). Muuhun rantavyöhykkeen lajistoon kuuluu rantakukka (*Lythrum salicaria*) ja rantapalpakko (*Sparganium emersum*). Rantavyöhykkeellä kasvaa muutamia harmaaleppiä (*Alnus incana*), joiden seassa kasvaa myös yksi tervaleppä (*Alnus glutinosa*) ja halava (*Salix pentandra*).

Suunniteltuun asemakaava- alueeseen kuuluu myös kaksi metsäsaareketta, jotka ovat avohakattu hiljattain. Tammelantiehen rajautuva metsäkuvio on hakattu kesällä 2024. Alueelle on

Valtaosa alueesta on salaojitettua peltoa

jätetty säästöpuiksi muutamia mäntyjä (*Pinus sylvestris*) ja haapoja (*Populus tremula*). Aluskasvillisuuden perusteella metsätyyppi on alueella ollut aiemmin oravanmarjatyyppin tuoretta kangasta, jossa valtapuuna on kasvanut kuusi (*Picea abies*). Peltoalueen keskellä sijaitseva metsäsaareke on myös avohakattu ja tällä hetkellä alue on vesakoitumassa. Alueella kasvaa muutamia hakkuissa säästyneitä raitoja (*Salix caprea*). Alueen metsätyyppi lienee aiemmin ollut mustikkatyyppin kangasta, mutta nyt alueen kasvillisuus on pioneerilajien, kuten metsälauhan (*Deschampsia flexuosa*) ja kastikoiden (*Calamagrostis* sp.) dominoimaa. Saarekkeen reunoilla kasvaa jonkin verran ahomansikkaa (*Fragaria vesca*).

4.2 Arvio alueen muista luontoarvoista

Työn tilauksen ajankohdan vuoksi kaikkia lajistوسelvityksiä ei alueelta ollut mahdollista tehdä. Alueen ympäristön perusteella on kuitenkin mahdollista tehdä luotettava arvio alueen merkityksestä muutamille suojeltaville lajeille. Liito-oravalle sopivaa elinympäristöä ei alueella ole. Loimijoki varressa ei ole viitasammakoille sopivia suojaisia kutupaikkoja, eikä alueella ole myöskään lajille sopivaa kesänvietto- tai saalistusympäristöä. Laji.fi sivustolla on alueelta ilmoitettu muutamia peltolintuhavaintoja mm. töyhtöhyypästä ja kuovista. Salaojitetun pelton pesimälinnusto on todennäköisesti melko niukkaa. Lepakoille sopivia talvehtimispaikkoja, kuten luolia tai vanhoja maakellareita ei alueella ole.

5. Yhteenvedo

Tutkimusalueella ei ole Luonnonsuojelulain 64 mukaisia suojeltavia luontotyyppejä, eikä Met-sälain 10 § mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Kummatkin alueen metsäkuviot on avohakattu hiljattain ja niiden luontoarvot ovat niukat. Vesilain mukaisia suojeltavia kohteita tai uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä ei alueella ole. Koko alue on ihmisen voimakkaasti muokkaamaa kulttuuriympäristöä. Uhanalaista tai edes vaateliasta putkilokasvilajistoa ei alueelta löytynyt. Vieraslajeja (putkilokasvit) ei alueella esiinny, paikallisten varren muutamaa lupiinia (*Lupinus polyphyllus*) lukuun ottamatta.

Rantavyöhykettä alueen eteläosassa

6. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Geologian tutkimuskeskus GTK 2018. Maaperäkartta 1:20000/1:50 000 ja kallioperäkartta 1:200 000. <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara>
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s
- Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. ja Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. 347 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapiola. Hämeenlinna.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.
- Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. 2023 2. korjattu painos.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Sierla L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Valtion ympäristöhallinnon ympäristötietojärjestelmä.
- www.karttapaikka.fi
- www.laji.fi

7. Liitteet

Karttaliite 1. Tutkimusalue

